

Psicologia

La matèria de Psicologia és una matèria optativa anual que està especialment recomanada per a l'alumnat amb orientació cap als estudis de ciències de la salut, especialment el grau de Psicologia, i cap als estudis de ciències socials i jurídiques, com ara els graus de Pedagogia, Educació Social, Educació Infantil i Educació Primària, entre d'altres; no obstant això, pot ser cursada per qualsevol alumne o alumna amb interès per aquesta matèria.

Parteix de les competències assolides per l'alumnat en l'educació secundària obligatòria i introduceix els principis bàsics i diferents camps d'estudi propis de la disciplina.

La psicologia, quant a ciència que estudia els principis i processos que regeixen la conducta i el coneixement, amb especial referència a l'ésser humà, es concep alhora com una ciència social o humana i com una ciència biològica. En el comportament i en el coneixement elaborat per les persones es poden trobar freqüentment tant determinants biològics com socials i culturals. Aquest doble vessant constitueix un tret sobre el qual s'hauria d'articular el currículum de la matèria de Psicologia, tant en el desenvolupament dels seus continguts propis com en la relació amb els continguts d'altres matèries afins, com ara la Biologia o la Filosofia.

La finalitat de la matèria de Psicologia en el batxillerat, sense renunciar a un marc general de coneixement que presenti models teòrics (psicoanàlisi, conductisme, psicologia cognitiva, etc.), s'ha de focalitzar en una aproximació a la metodologia d'estudi i a la recerca pròpia de la psicologia i als àmbits d'aplicació, a l'anàlisi dels fonaments biològics del comportament i de la influència social a què estan sotmesos, a l'estudi dels processos psicològics i a l'anàlisi d'alguns trets significatius del comportament. Per tant, cal defugir de presentar-la com l'estudi d'un compendi de models o sistemes teòrics.

Els diferents blocs de sabers de la matèria perseguixen l'assoliment de les competències específiques, a partir de la presentació i del treball amb una col·lecció de casos al llarg del curs, per tal que l'alumnat pugui anar identificant i relacionant els diferents elements i processos que intervenen en cadascuna de les situacions.

Per dur a terme el desenvolupament d'aquesta matèria des d'un enfocament competencial és especialment adequat l'anàlisi de casos. A partir d'aquesta anàlisi s'han d'anar introduint tant els sabers vinculats als diferents àmbits temàtics propis de la disciplina com els marcs teòrics de referència, estimulant la reflexió sobre el coneixement intuïtiu, el debat sobre posicionament, la recerca de nova informació, etc.

Els blocs que organitzen els sabers de la matèria s'han estructurat al voltant d'una selecció de continguts que s'haurien d'articular en els casos que el professorat plantegi a l'alumnat.

Així, el primer bloc se centra en la introducció dels principals models teòrics existents avui en psicologia, identificant-ne les diferències i la concepció diversa de la naturalesa humana subjacent a cadascuna d'aquestes.

El segon bloc s'orienta al coneixement de les principals àrees d'aplicació de la psicologia en l'àmbit de les organitzacions i dels grups, partint de diferents casos que permeten prendre contacte amb alguna de les estratègies i de les tècniques emprades per aquesta disciplina.

El tercer bloc, desenvolupat a partir de l'anàlisi de les finalitats i les metodologies aplicades en diverses situacions, incideix en la diferenciació de la psicologia científica d'altres formes no científiques d'analitzar els problemes humans.

Finalment, el quart bloc, que hauria de tenir naturalesa transversal al llarg del desenvolupament de tota la matèria, se centra en el coneixement i en l'aplicació de les estratègies més efectives per a l'anàlisi de la conducta humana, per a la millora de les relacions socials i per a la gestió emocional. El treball al voltant de la gestió de les emocions

hauria de promoure en l'alumnat la millora en l'autoregulació de la conducta i la presa de consciència de les conseqüències que se'n deriven en el context de les relacions socials.

El professorat establirà els criteris d'avaluació per a cadascuna de les competències específiques i seleccionarà els sabers que consideri més adequats en funció de les orientacions presents en aquest mateix document.

Competències específiques

Competència 1

Discriminar les aportacions de la psicologia científica a l'anàlisi dels problemes humans d'altres formes/àrees, científiques i no científiques, i comparar els principals mètodes que s'empren en la investigació psicològica per identificar les característiques, teòriques i metodològiques, de la psicologia com a ciència, i la seva complementarietat amb altres disciplines, comprenent-ne les aportacions i les limitacions.

Competència 2

Identificar i analitzar els processos relacionats amb l'adquisició, l'elaboració i la comunicació de coneixements, en què estan implicats el desenvolupament d'emocions i afectes que influeixen en la conducta humana, relacionant els processos cognitius i les conductes a què donen lloc, així com les tècniques d'intervenció que permeten modificar-les per comprendre i desenvolupar actituds comprensives i tolerants envers la conducta i el pensament dels altres.

Competència 3

Aplicar amb autonomia i de manera integrada els aprenentatges duts a terme, referits tant a coneixements com a estratègies, per a la millora de les funcions cognitives; en especial els relacionats amb l'autonomia en l'aprenentatge, per a una millora de les seves estratègies i dels seus hàbits de treball necessaris tant en situacions d'aprenentatge formal o informal com en contextos quotidians.

Competència 4

Comparar els principals mètodes que s'empren en la investigació psicològica i aplicar algun d'aquests mètodes a l'anàlisi de situacions properes pròximes senzilles per comprendre la metodologia de treball de la psicologia, la naturalesa de les seves aportacions i les limitacions que li són pròpies.